



KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD NITRA

Námestie Jána Pavla II. č. 8, 949 01 Nitra

DOPORUČENE

Špecializovaná nemocnica
sv. Svorada Zobor, n. o.
Kláštorská 134
949 88 Nitra - Zobor

Váš list číslo/zo dňa
20. 08. 2014

Náde číslo
KPUNR-2014/16690-3/61777/Hol

Vybavuje/linka
Ing. arch. Z. Holíčková
245 1 861

Nitra
26. 09. 2014

Vec

Kláštor Kamaldulov, parc. č. 2998/12, k. ú. Dražovec, č. ÚZPF 1513/2
- prípravná dokumentácia obnovy národnej kultúrnej pamiatky

Krajský pamiatkový úrad Nitra podľa ustanovenia § 11 odsek 1 zákona NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) ako vecne príslušný správny orgán a podľa ustanovenia § 9 odsek 5 pamiatkového zákona ako miestne príslušný správny orgán na úseku ochrany pamiatkového fondu, vydáva toto

záväzné stanovisko :

Krajský pamiatkový úrad Nitra v zmysle § 32 odsek 10 pamiatkového zákona po preskúmaní žiadosti o vydanie záväzného stanoviska k výskumnej dokumentácii obnovy národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „kultúrnej pamiatky“): Kláštor Kamaldulov, parc. č. 2998/12, k. ú. Dražovec, zapísanej v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 1513/2 (ďalej len „č. ÚZPF“), ktorú podala dňa 20. 08. 2014 Špecializovaná nemocnica sv. Svorada Zobor, n. o., Kláštorská 134, Nitra - Zobor, v nadväznosti na rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Nitra o zámere obnovy zo dňa 03. 10. 2013, číslo: KPUNR-2013/15833-3/62867/Dan., v súčinnosti so stanoviskom Pamiatkového úradu Slovenskej republiky ku predloženej výskumnej dokumentácii zo dňa 10. 09. 2014, číslo: PUSR-2014/15205-4/55840/POR (vybavuje: Mgr. Orosová, Ing. arch. Ďurian).

s á h l a s í

s predloženou výskumnou dokumentáciou: „Nitra – Zoborský kláštor, Architektonicko-historický výskum Kostola sv. Jozefa“, (sprac.: ProMonument, s. r. o., Ing. arch. Martin Bóna, 2014) a požaduje dodržanie nasledujúcich podmienok:

1. Torzálné konštrukcie obnoviť a prezentovať konzervačnou metódou so zameraním na zachovanie autentickej hmoty, statické zabezpečenie a stabilizáciu nadzemných murív.
2. Obnovu vykonať v dvoch etapách:

Telefón
037/245 11 11

Fax
037/245 18 55

E-mail
podatelna.nr@pamiatky.gov.sk

Bankové spojenie
Štátna pokladnica
1807136851/0200

IČO
31755194

1. etapa:

- lokálne archeologické sondy na odkrytie základov pilierov a špaliet vstupných otvorov,
- narušené murivá lokálne domurovať a doplniť lomovým kameňom a tehľami zo sutín pôvodného druhu, veľkosti i farebnosti, so zachovaním vodorovného vrstvenia muriva, s plynulým napojením na pôvodné,
- koruny murív odvodniť, povrch zatravníť trsmi suchomilných tráv, zachovať ruinálne zvlnený charakter
- na povrchu ponechať rezné murivo bez plošnej úpravy,
- maltu v škárah zatlačiť za vonkajšie líce kameňa (cca 1 – 2 cm) a jej povrch zdrsniť,
- nová malta sa svojimi vlastnosťami a vzhľadom bude približovať pôvodnej vápenno-pieskovej malte,
- zachovanú pôvodnú maltu nepreškárovať, konzervovať,
- profilovanú omietkovú výzdobu hlavic pilierov vitážného oblúka konzervovať reštaurátorsky a chrániť ochrannou strieškou.

2. etapa:

- plošný archeologický odkryv s doskúmaním interiéru kostola a príslušných častí exteriéru (súčasťou bude zistenie historickej niveley v exteriéri kostola v 17. – 18. stor.),
- riešiť výskúpnosť a odvodnenie príslušného terénu,

3. Rozsah reštaurátorských a umelecko-remeselných prác na konzerváciu ruiny bude stanovený v rozhodnutí Krajského pamiatkového úradu Nitra o návrhu na reštaurovanie.

4. Vypracovať nasledovnú prípravnú dokumentáciu obnovy:

- a) Stavebno-technický prieskum a návrh statického zabezpečenia stavby – ruiny Kostola sv. Jozefa.
- b) Archeologický výskum – postupovať v zmysle podmienok rozhodnutia Krajského pamiatkového úradu Nitra o zámere obnovy zo dňa 03. 10. 2013, číslo: KPUNR-2013/15833-3/62867/Dan. Rozsah a rozmiestnenie sond a prípadného plošného výskumu sa spreší na vstupnej komisii na archeologickom výskume, na ktorú vlastník prizve pracovníka krajského pamiatkového úradu.
- c) Doplnkový architektonicko-historický výskum a návrh obnovy v rámci 2. etapy obnovy, zameraný na archeologicky odkrývané a zasýpané murované konštrukcie a konečný návrh obnovy a prezentácie pamiatky (celého areálu).

Podmienky pre spracovanie pamiatkového výskumu:

- Spracovať v zmysle Usmernenia Pamiatkového úradu Slovenskej republiky pre spracovávanie dokumentácie pamiatkového architektonicko-historického výskumu a v zmysle Vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 231/2014 Z. z., ktorou sa vykonáva pamiatkový zákon v znení neskorších predpisov.
- Výskumnú dokumentáciu môže spracovať len odborne spôsobilá osoba na vykonávanie pamiatkových výskumov, ktorou je podľa § 35a odsek 1 pamiatkového zákona fyzická osoba s osobitnou odbornou spôsobilosťou v príslušnom odbore na základe osvedčenia vydaného Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Zoznam fyzických osôb s osvedčením o osobitnej odbornej spôsobilosti v príslušnom odbore pamiatkového výskumu je zverejnený na internetovej stránke: <http://www.culture.gov.sk/ministerstvo/zoznamy-a-registre-126.htm>
- Pred začatím výskumu vlastník nehnuteľnosti uzatvorí s osobou oprávnenou na vykonávanie výskumov dohodu, v ktorej sa určia podmienky vykonania výskumu v zmysle § 39 odseku 3 pamiatkového zákona.
- V dohode s osobou oprávnenou na vykonávanie architektonicko-historického výskumu bude určený termín odovzdania výskumnej dokumentácie tak, aby si vlastník nehnuteľnosti, stavebník alebo ten, kto pamiatkový výskum vykonal na dokumentačné účely, mohol splniť povinnosť v zmysle § 39 odseku 11 pamiatkového zákona, podľa ktorého je povinný Krajskému pamiatkovému úradu Nitra bezodplatne odovzdať jedno vyhotovenie výskumnej dokumentácie do 60 dní od skončenia výskumu.
- V zmysle § 39 odseku 7 pamiatkového zákona, ten kto výskum vykonáva na základe zmluvy podľa odseku 3, je povinný na ochranu pamiatkových hodnôt opatrenia proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu, alebo odcudzeniu nálezu. Pamiatkový výskum nemožno vykonať, ak nie je zabezpečená následná ochrana nálezov, alebo odstránenie nepriaznivých následkov výskumu.
- Výskumnú dokumentáciu predložiť Krajskému pamiatkovému úradu Nitra, ktorý k nej vydá záväzný stanovisko.

- d) archívny výskum písomných prameňov s dôrazom na obdobie novoveku, s cieľom precízovania poznatkov o stavebnom vývoji a premenách kláštora v novoveku.

5. Uskutočňovanie stavebno-technických prác:

- Písomne ohlásit začiatok stavebno-technických prác súvisiacich s obnovou pamiatky najmenej s dvojtýždňovým predstihom Krajskému pamiatkovému úradu Nitra.
- Ak sa vec pamiatkovej hodnoty nájde mimo povoleného výskumu, v zmysle § 40 odsekov 2 a 3 pamiatkového zákona musí to nálezca ohlásit Krajskému pamiatkovému úradu Nitra priamo alebo prostredníctvom obce. Oznámenie o náleze je povinný urobiť nálezca najneskôr na druhý pracovný deň po jeho nájdení. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do ohliadky krajským pamiatkovým úradom alebo nim poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa oznámenia nálezu. Do ohliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu. Podľa § 40 odsek 11 pamiatkového zákona pamiatkový úrad rozhodne o poskytnutí nálezného a poskytne nálezovi náleznú sumu až do výšky 100 % hodnoty nálezu. Hodnota materiálu a hodnota nálezu sa určuje znaleckým posudkom.
- Vlastník/stavebník bude počas prác na obnove pravidelne zvolávať kontrolné dni za účasti Krajského pamiatkového úradu Nitra.
- Každá zmena oproti alebo nad rámec tohto záväzného stanoviska musí byť prerokovaná a schválená Krajským pamiatkovým úradom Nitra.
- Krajský pamiatkový úrad Nitra vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej a každej projektovej dokumentácii obnovy kultúrnej pamiatky podľa § 32 odseku 10 pamiatkového zákona.

Štátny pamiatkový dohľad v zmysle § 11 odsek 2 písmeno a) pamiatkového zákona na úseku ochrany pamiatkového fondu bude vykonávať Krajský pamiatkový úrad Nitra.

Podľa § 44a pamiatkového zákona toto záväzné stanovisko stratí platnosť po uplynutí troch rokov odo dňa vydania, ak nedôjde k jeho použitiu na účel, pre ktorý je určené.

Odôvodnenie:

Podkladom pre vydanie záväzného stanoviska k výskumnej dokumentácii obnovy kultúrnej pamiatky bola žiadosť zo dňa 20. 08. 2014, výskumná dokumentácia: „Nitra – Zoborský kláštor, Architektonicko-historický výskum Kostola sv. Jozefa“, (sprac.: ProMonument, s. r. o., Ing. arch. Martin Bóna, 2014), rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Nitra o zámere obnovy zo dňa 03.10.2013, číslo: KPUNR-2013/15833-3/62867/Dun., stanovisko Pamiatkového úradu Slovenskej republiky ku predloženej výskumnej dokumentácii zo dňa 10. 09. 2014, číslo: PUSR-2014/15205-4/55840/POR (vybavuje: Mgr. Orosová, Ing. arch. Ďurian).

Predložená výskumná dokumentácia: „Nitra – Zoborský kláštor, Architektonicko-historický výskum Kostola sv. Jozefa“, (sprac.: ProMonument, s. r. o., Ing. arch. Martin Bóna, 2014) bola vypracovaná v zmysle § 8 Vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a požiadaviek stanovených Krajským pamiatkovým úradom Nitra v rozhodnutí o zámere obnovy zo dňa 03. 10. 2013, číslo: KPUNR-2013/15833-3/62867/Dun.

Architektonicko-historický výskum bol zameraný na získanie a zhromaždenie poznatkov o architektonicko-historickom vývoji a konštrukčných detailoch Kostola sv. Jozefa, ktorý bol súčasťou zaniknutého kamaldulského kláštora, ako podklad pre vypracovanie návrhu pamiatkovej obnovy. Predmetom výskumu boli nadzemné časti a čiastočne archeologicky odkryté murované konštrukcie kostola. Architektonicko-historický výskum mal nedeštruktívny charakter.

Dňa 05. 09. 2014 vydal Pamiatkový úrad Slovenskej republiky k výsledkom predloženej výskumnej dokumentácie stanovisko (číslo: PUSR-2014/15205-4/55840/POR), podľa ktorého pamiatkový výskum môže

služiť ako odborný podklad pre ďalšie konanie Krajského pamiatkového úradu Nitra v zmysle pamiatkového zákona.

Keďže ide o torzálnu zachovanú architektúru, za nosnú metódu pamiatkovej obnovy bola zvolená konzervačná metóda. Lokálne doplnky sú prípustné, ak si to vyžaduje statické zabezpečenie, alebo čitateľnosť detailov v rámci prezentácie. Rekonštrukčný prístup sa nezvolil vzhľadom k vysokému stupňu torzálnosti. Obnova bude vykonávaná v dvoch etapách v zmysle návrhu autora výskumu.

Pre ucelenú prezentáciu pamiatky je nutné perspektívne uvažovať s odstránením parkoviska a cesty z priestoru zaniknutej kostolnej lode a riešiť nový komunikačný systém na sprístupnenie pamiatky. Kostol s postupne odkrývanými a prezentovanými mniškými obydliami po obvode by mohli v budúcnosti tvoriť celok prezentovanej archeologickej lokality v prepojení s krajinárskym lesoparkom. Pamiatka by sa tak mohla stať súčasťou siete turistických náučných chodníkov. Návrh na riešenie obnovy a prezentácie celého areálu pamiatky bude predmetom 2. etapy obnovy.

Autor výskumu odporúča vykonať archeologické lokálne sondy v 1. etape obnovy za účelom odkrytia spodných častí domurovaných konštrukcií a v 2. etape archeologické plošné doskúmanie interiéru a blízkeho okolia stavby. V súvislosti s uvedenými odporúčaniami je potrebné pokračovať v archeologickom výskume, ktorého podmienky boli stanovené v rozhodnutí Krajského pamiatkového úradu Nitra o zámere obnovy zo dňa 03. 10. 2013, číslo: KPUNR-2013/15833-3/62867/Dan. Rozsah a rozmiestnenie sond a prípadného plošného výskumu sa spresní na vstupnej komisii na archeologickom výskume.

Rozsah reštaurátorských a umelecko-remeselných prác na konzerváciu ruiny bude stanovený v samostatnom rozhodnutí Krajského pamiatkového úradu Nitra o návrhu na reštaurovanie.

Krajský pamiatkový úrad požaduje vypracovanie a predloženie projektu statického zabezpečenia stavby – ruiny Kostola sv. Jozefa, spracovaného na základe podrobného statického prieskumu. Ďalej požaduje vypracovanie doplnkového architektonicko-historického výskumu, súčasťou ktorého bude návrh obnovy a prezentácie pamiatky (celého areálu). Tento výskum bude zameraný na archeologicky odkrývané a zasýpané murované konštrukcie, odkryté v rámci 2. etapy obnovy. Z dôvodu doplnenia poznatkov o stavebnom vývoji a premenách kláštora v novoveku je potrebné vykonať aj archívny výskum písomných prameňov s dôrazom na podobu kláštorného komplexu v období novoveku. Na základe výsledkov všetkých predpísaných výskumov krajský pamiatkový úrad stanoví konečný spôsob obnovy a prezentácie pamiatky.

Vyššie uvedené podmienky tohto záväzného stanoviska vychádzajú z nálezových situácií a zistení pamiatkového výskumu, pričom nadväzujú na požiadavky autora výskumu a stanoviska Pamiatkového úradu SR. Krajský pamiatkový úrad Nitra vydá k požadovaným prípravným dokumentáciám obnovy samostatné záväzné stanovisko.

V zmysle § 32 odsek 10 pamiatkového zákona pred začatím obnovy je vlastník povinný predložiť krajskému pamiatkovému úradu prípravnú a projektovú dokumentáciu. Krajský pamiatkový úrad Nitra vydá osobitné záväzné stanovisko o každej prípravnej a každej projektovej dokumentácii obnovy.

V zmysle § 32 odsek 9 pamiatkového zákona projektovú dokumentáciu vypracovanú podľa odseku 8 pamiatkového zákona a každú jej zmenu je vlastník povinný v priebehu spracovania prerokovať s Krajským pamiatkovým úradom Nitra z hľadiska zachovania pamiatkovej hodnoty kultúrnej pamiatky alebo pamiatkového územia.

Záväzné stanovisko bolo vydané v zmysle zákona NR SR č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Toto záväzné stanovisko nenahrádza rozhodnutia, povolenia alebo vyjadrenia, vyžadované podľa osobitných právnych predpisov.

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD NITRA
Námestie Jána Pavla II č. 8
945 01 NITRA



Ing. Anna Valeková
riadiťka

krajského pamiatkového úradu